

INNHold DEL 200 MATERIELLREGLEMENT

201	GENERELT	203
201.1	HJEMMEL	203
201.2	GYLDIGHETSOMRÅDE	203
201.3	REVISJON	203
201.4	OVERHOLDELSE/DISIPLINÆRTILTAK	203
202	ORGANISASJON	204
202.1	MATERIELLSJEFEN (MSJ)	204
202.2	MATERIELLKONTROLLØREN	205
202.3	MATERIELLREPARATØR	205
202.4	KLUBBSTYRET	206
202.5	HOVEDINSTRUKTØREN	206
202.6	FALLSKJERMPAKKEREN	207
202.7	EIER AV MATERIELL	207
203	REGISTRERINGS- OG MERKEFORSKRIFTER	207
203.1	GODKJENNING OG KONTROLL	207
203.2	MILITÆRT FALLSKJERM MATERIELL	207
203.3	MATERIELL TILHØRENDE UTENLANDSKE HOPPERE	207
204	FALLSKJERMSETTET	207
205	PERSONLIG UTSTYR	208
206	PAKKING	208
206.1	OMPAKKINGSSYKLUS	208
206.2	PAKKEKONTROLL	208
206.3	PAKKING AV RESERVE SKJERMER	209
206.4	PAKKING AV NØDSKJERMER	209
207	KONTROLL AV FALLSKJERMUTSTYR	209
207.1	HOVEDKONTROLL	209
207.2	BRUKSKONTROLL	210
208	BESTEMMELSER SOM SKAL FLYTTES TIL MATERIELLHÅNDBOKEN	211
208.1	MERKING	211
208.2	KASSASJON AV FALLSKJERMER	211
208.3	SELETØY/PAKKSEKK	212
208.4	HOVEDSKJERMEN	212
208.5	RESERVE SKJERMEN	213
208.6	AUTOMATISKE ÅPNERE	213
209	ANNET FALLSKJERM MATERIELL - FLYTTES TIL MATERIELLHÅNDBOKEN	213
209.1	UTLØSERLINE	214
209.2	INSTRUMENTER	214
210	VEDLIKEHOLD AV FALLSKJERMER - FLYTTES TIL MATERIELLHÅNDBOKEN	214
210.1	RENGJØRING	214
210.2	TØRKING	215
211	LAGRING - FLYTTES TIL MATERIELLHÅNDBOKEN	215
212	TRANSPORT - FLYTTES TIL MATERIELLHÅNDBOKEN	216

213	GODKJENNING/VEDLIKEHOLD AV ANNET MATERIELL - FLYTTES TIL	
	MATERIELLHÅNDBOKEN.....	216
213.1	HØYDEMÅLERE.....	216
213.2	FLYTEVEST.....	216
213.3	NØDÅPNERE	216

201 GENERELT

Del 200 av F/NLF Håndboka gir de overordnede retningslinjer for materielltjenesten innen F/NLF.

201.1 HJEMMEL

Disse bestemmelser er utarbeidet og blir revidert av Fallskjermseksjonen/Norges Luftsportsforbund (F/NLF) v/ Sikkerhets- og utdanningskomiteen (SU), med hjemmel i Bestemmelser for Sivil Luftfart (BSL) D 4-2 § 4 (2) b) (se vedlegg).

201.2 GYLDIGHETSOMRÅDE

Disse bestemmelser gjelder for all materielltjeneste innen F/NLF med tilsluttede klubber.

201.2.1 UNNTAK

Bestemmelsene kan fravikes dersom det er nødvendig som følge av at virksomheten utføres som ledd i eksperiment- eller forsøksvirksomhet etter eksperimenttillatelse (XT) iht Del 500.

201.3 REVISJON

Bestemmelsene i Materiellreglementet revideres av SU, som også er ansvarlig for utfyllende bestemmelser.

201.3.1 UTFYLLENDE BESTEMMELSER

Utfyllende bestemmelser angående godkjente materielltyper og godkjente og påbudte modifikasjoner angående fallskjermmateriell er beskrevet i F/NLFs Materiellhåndbok.

Vedtak kunngjort i SUs komitéreferat eller særskilt informasjonsskriv er forøvrig å anse som gjeldende bestemmelse fra dato angitt i referat eller skriv.

201.4 OVERHOLDELSE/DISCIPLINÆRTILTAK

Alle som utøver materielltjeneste etter disse bestemmelser plikter å kjenne de deler av bestemmelsene som angår vedkommendes oppgaver, og plikter å overholde dem på alle punkter.

201.4.1 PÅTALE AV BRUDD

Et hvert medlem av Fallskjermseksjonen/NLF har rett og plikt til å gripe inn ved brudd på Materiellreglementets bestemmelser.

Brudd på bestemmelsene i Del 200 er rapporteringspliktige jfr Del 500.

201.4.2**DISIPLINÆRTILTAK**

Lokalt klubbstyre v/Hovedinstruktør treffer de disiplinære tiltak som anses rimelig og nødvendig. Grove brudd skal rapporteres til SU, jfr Del 500. SU skal vurdere eventuelle tiltak.

201.4.3**INNDRAGING AV SERTIFIKATER OG/ELLER STATUS**

Brudd på bestemmelsene kan medføre inndragning eller begrensning av sertifikater eller status for en begrenset tid eller for alltid, etter avgjørelse av SU (jf pkt 201.4.2)

202**ORGANISASJON**

Materieltjenesten bygger på følgende organer og personell:

Sentrale ledd:

- Seksjonsstyret
- Materiellsjefen
- Sikkerhets- og utdanningskomiteen
- Materiellkontrollører
- Materiellreparatør

Lokale ledd:

- Klubbstyret m/materiellforvalter
- Hovedinstruktør
- Fallskjempakker
- Eier av materiell

202.1**MATERIELLSJEFEN (MSJ)**

Materiellsjefen er det faglige organ for materieltjenesten innen sivil fallskjermidrett i Norge. MSJ er ansvarlig for at materieltjenesten til en hver tid er regulert av bestemmelser som krav til sikkerhet gjør nødvendig. SU skal føre kontroll med at bestemmelsene overholdes.

202.1.1**SAMMENSETNING**

Seksjonsstyret F/NLF utpeker MSJ.

202.1.2**ARBEIDSOMRÅDE**

Materiellsjefen er F/NLFs fagmyndighet i materiellspørsmål. MSJ fører overordnet tilsyn med materiellstjenesten i F/NLF.

Materiellsjefen skal spesielt:

- Utrede og avgjøre saker av betydning for materiellsikkerheten.
- Utgi og revidere materielltekniske bestemmelser.

- Utføre typegodkjenning av fallskjermmaterieil.
- Materiellsjefen er ansvarlig for revisjoner i Materiellhåndboken.

202.2 MATERIELLKONTROLLØREN

Materieilkontrollør utfører hovedkontroll på fallskjermer og gjennomfører eksamensprøver for fallskjerpakkere i samsvar med gjeldene bestemmelser.

Materieilkontrollør skal:

- Føre nødvendige merknader på de dokumenter som angår de skjermer han kontrollerer.
- Utføre mindre reparasjoner. Se begrensninger anført i Materiellhåndboken.
- Anbefale søknader om utstedelse av fallskjerpakkersertifikater i de tilfelle hvor tilfredsstillende eksamensprøve blir avlagt under hans kontroll.
- Føre separat logg over alt materieil som han pakker eller utfører hovedkontroll på.
- Ha egen plombetang registrert av FNLF

Materieilkontrollørens faglige foresatte er F/NLFs Materiellsjef.

202.3 MATERIELLREPARATØR

Materieilreparatør kan utføre alle former for materieilreparasjoner på de fallskjermtypen han er sertifisert og autorisert for.

Materieilreparatør skal:

- Utføre reparasjoner og modifiseringer i henhold til anvisninger i Materiellhåndboken.
- Føre separat logg over alle hovedkontroller, pakking av reserveskjermer, modifiseringer og reparasjonsarbeid utført av ham.

Materieilreparatørens faglige foresatte er F/NLFs Materiellsjef.

202.3.1 SPESIELLE KRAV

Materieilreparatører skal

- være godkjent av SU.
- føre logg over sitt arbeid tilsvarende det en materieilkontrollør er pålagt.
- ha egen plomberingstang registrert av F/NLF.
- dokumentere alle rutiner skriftlig

Norsk Fallskjermverksted skal

- være godkjent av SU.
- ha Materieilreparatør godkjent av F/NLF som Verkstedets faglige ansvarlige

- dokumentere skriftlig alle rutiner, herunder krav til personell som utfører arbeid for verkstedet.
- føre logg over sitt arbeid tilsvarende det en materiellkontrollør er pålagt.
- ha egen plomberingstang registrert av F/NLF.
- benytte verkstedets plomberingstang ved reservepakking. Pakkjobben skal signeres for av representant for verkstedet, og verkstedets stempel skal anbringes samme sted som signaturen.
- Ved hovedkontroll av utstyr signere for dette av representant for verkstedet, samt at verkstedets stempel skal anbringes på samme sted som signaturen.
- svare for alt arbeid som er plombert, signert og stemplet for iht. det ovenstående. Den enkelte medarbeider ved verkstedet er således fritatt for de krav som gjelder for øvrig personell som omfattes av Håndbokas del 200.

202.3.2

BEGRENSNINGER

Materiellreparatørstatus gir ikke rett til produksjon av utstyr eller materiellkomponenter med mindre særskilt dokumentasjon om at faglige kvalifikasjoner, produksjonsutstyr, fremstillingsprosess og testing (kvalitetskontroll) er godkjent og autorisert av Sikkerhets- og utdanningskomiteen.

202.4

KLUBBSTYRET

Det lokale klubbstyre har uten unntak ansvaret for at klubbenes materielltjeneste gjennomføres i samsvar med gjeldende bestemmelser.

202.4.1

MATERIELLFORVALTER

Materiellforvalter utpekes av det lokale klubbstyret, og har Hovedinstruktøren i lokalklubben som sin nærmeste faglige foresatte.

Materialforvalter skal:

- Føre tilsyn med behandling og bruk av felleseid klubbutstyr.
- Lede klubbens kontroll, vedlikehold og lagring av materiell.
- Føre arkivkort med opplysninger av betydning for hvert enkelt felleseid fallskjermsett.
- Merke skjermer som ikke er luftdyktige og sørge for at disse ikke blir benyttet til praktisk hopping.
- Sørge for at skjermene i hans forvaring blir underkastet hovedkontroll som bestemt i reglementet.

202.5

HOVEDINSTRUKTØREN

Hovedinstruktøren har ansvaret for materiellsikkerheten i den virksomhet som han leder, herunder opplæring i bruk og behandling av fallskjermutstyr. Til å

føre tilsyn med fallskjermutstyret, har HI til disposisjon en materiellforvalter utpekt av lokalt klubbstyre

202.6 FALLSKJERMPAKKEREN

Sertifisert fallskjerm pakker kontrollerer og pakker fallskjerner i henhold til F/NLFs pakkeinstrukser og/eller de gjeldende tekniske forskrifter som er fastsatt for angjeldende skjermtype. Fallskjerm pakker er selv ansvarlig for å være oppdatert på eventuelle modifikasjonsordrer.

Fallskjerm pakker skal utføre pakkerkontroll av fallskjerm under pakking og sørge for at materiell som ikke er luftdyktig tas ut av praktisk bruk og underkastes nødvendig reparasjon/vedlikehold.

202.7 EIER AV MATERIELL

Eier av materiell er selv ansvarlig for dette. Eier av fallskjerm betraktes som skjermens materiellforvalter. Hovedkontroll, reservepakking og eventuell annen ønsket kontroll foretas av Materiellkontrollør.

203 REGISTRERINGS- OG MERKEFORSKRIFTER

203.1 GODKJENNING OG KONTROLL

Alle fallskjerner skal underkastes norsk hovedkontroll og godkjennes før de tas i bruk. Kontrollen utføres av norsk Materiellkontrollør. Attestasjon for utført kontroll og registrering skal føres på Hovedkontrollkort/pakkerlogg, som skal oppbevares i lomme på seletøy/pakksekk.

203.2 MILITÆRT FALLSKJERM MATERIELL

Militært fallskjerm materiell som er Forsvarets eiendom og som er godkjent og under kontroll av militær fagmyndighet, kan nyttes uten spesielle kontrolltiltak eller spesiell registrering. Ved behov nyttes skjermens militære registreringsnummer som referanse.

203.3 MATERIELL TILHØRENDE UTENLANDSKE HOPPERE

For utenlandske deltakere i organisert fallskjermhopping følges bestemmelsene i FAI Sporting Code, section 5.

204 FALLSKJERMSETTET

Et fallskjermsett deles inn i følgende hoveddeler:

- Seletøy/pakksekk
- Hovedskjerm
- Reserveskjerm
- Automatisk åpner

Alle hoveddeler skal hver for seg være typegodkjent i Norge før det tas i bruk. Sikkerhets- og utdanningskomiteens typegodkjenningsliste finnes i Materiellhåndboken. Kombinasjoner av sele/pakksekk, hovedskjerm, reserveskjerm og de tilhørende komponenter skal være i henhold til typegodkjenning.

205 PERSONLIG UTSTYR

Personlig utstyr består av:

- Hjelm
- Brillor
- Hoppdress
- Hansker
- Fottøy
- Evt flytevest

Krav til bruk av personlig utstyr er beskrevet i Del 100.

206 PAKKING

Selvstendig pakking kan kun gjøres av de som har gyldig pakkersertifikat for vedkommende kategori fallskjerm, ref del 300. Pakkekontroll skal utføres etter bestemmelser i Materiellhåndboken. Pakking skal skje iht. fallskjermprodusentens pakkemanual.

Fallskjermens løftestropper skal være festet til seletøy/pakksekk når fallskjermen pakkes.

Foreligger det mistanke om at væte, urenheter etc kan ha trukket gjennom/inn i pakksekken skal denne åpnes og skjermen kontrolleres. Skjermen tørkes og renses før pakking i de tilfeller hvor dette måtte vise seg nødvendig.

Åpen ild skal ikke forekomme innenfor 50 m avstand fra fallskjermmaterieil.

206.1 OMPAKKINGSSYKLUS

Hovedfallskjermer, reserveskjermer i elevutstyr, reserveskjermer i tandemutstyr og reserveskjermer i andre felleseide fallskjermsett som har vært lagret i pakket stand i mer enn 6 måneder, er ikke luftdyktig. Reservefallskjermer i privateid sportsutstyr kan lagres i 12 måneder. For igjen å bli luftdyktig må fallskjermen luftes ved at den åpnes og ristes grundig før den pakkes på ny.

206.2 PAKKEKONTROLL

206.2.1 VINGSKJERMER

For vingskjermer foretas pakkekontrollen slik:

- 1. kontroll: Når kalotten er lagt ned på siden med linene og kalotten strukket ut (gjelder ikke ved pro-pakking).
- 2. kontroll: Når kalotten er brettet sammen, panelene trukket ut, halen lagt, slideren trukket opp.
- 3. kontroll: Når kalotten er brettet sammen og lagt i bagen, linene sløyfet inn og bagen lagt inn i pakksekken.
- 4. kontroll: Når sekken er lukket.

206.3 PAKKING AV RESERVESKJERMER

All pakking av reserveskjermer skal utføres av Materiellkontrollør med pakkersertifikat for angjeldende reserveskjermskategori, ref Del 300. Skjermens pakkerlogg skal signeres med navn og pakkersertifikatnummer. Plombetangens registreringsbokstaver føres i pakkeloggens merknadsrubrikk. Materiellkontroll-loggen ajourføres.

206.3.1 PLOMBERING

Plombering utføres med rød plomberingstråd og etter metoder som beskrevet i Materiellhåndboken.

206.4 PAKKING AV NØDSKJERMER

Nødskjermer av kategori 4 (ref Del 300) tillates bare pakket av Materiellkontrollør som innehar sertifikat for skjermtypen.

207 KONTROLL AV FALLSKJERMUTSTYR

Kontroll av fallskjermutstyr omfatter

- Hovedkontroll
- Brukskontroll

207.1 HOVEDKONTROLL

207.1.1 OMFANG

Hovedkontroll består av omhyggelig visuell kontroll av alle komponenter utført av Materiellkontrollør, etter anvisninger gitt i Materiellhåndboken.

Fallskjermssett som har forfalt til hovedkontroll skal under ingen omstendighet nyttes for praktisk hopping før kontrollen er utført.

Hovedskjerm kan hovedkontrolleres separat.

207.1.2 INTERVALLER

Fallskjermssett skal underkastes hovedkontroll:

- Før fallskjermssettet kan tas i bruk (førstegangs kontroll).

- Innen 6 måneder etter siste hovedkontroll for elevfallskjermsett, tandemfallskjermsett og fallskjermsett som er felleseid klubbstyr.
- Innen 12 måneder etter siste hovedkontroll for annet utstyr.
- Etter utført større reparasjon.
- Etter feilfunksjonert hovedskjerm.
- Etter aktivert reserveskjerm (kontrolleres sammen med seletøy/pakksekk.)
- Når det er ønskelig av ansvarlig pakker, materiellforvalter eller eier.

Elevfallskjermsett, tandemfallskjermsett og fallskjermsett som er felleseid klubbstyr er luftdyktig i 3 måneder etter gjennomført hovedkontroll. Deretter må brukskontroll iht 207.2 gjennomføres for at utstyret skal være luftdyktig fram til neste forfall for hovedkontroll.

207.1.3

KONTROLLRESULTAT

Skjerm som underkastes hovedkontroll kan bli:

- Godkjent.
- Henvist til reparasjon/utskifting av bestemte komponenter.
- Kassert.

207.1.3.1

GODKJENNING

Hovedkontroll skal registreres i Materiellkontrollørens logg, med angivelse av resultat av kontrollen. Hovedkontrollkort utstedes bare for godkjent og luftdyktig materiell.

207.1.3.2

HENVISNING TIL REPARASJON

Større reparasjoner, alt arbeid på bærende deler samt modifikasjoner av fallskjerner skal utføres av godkjent Materiellreparatør. Modifiseringer kan utføres etter retningslinjer beskrevet i Materiellhåndboken eller fra Materiellsjefen. Hovedkontrollkort og arbeidsordre (spesifikasjon av skader og feil) skal følge materiellet når det sendes til reparasjon.

207.2

BRUKSKONTROLL

207.2.1

OMFANG

Brukskontroll består av omhyggelig visuell kontroll av alle komponenter på seletøy som er synlige uten at pakksekk for reserveskjermen åpnes, og av hovedskjerm. Brukskontroll utføres av Materiellkontrollør, etter anvisninger gitt i Materiellhåndboken.

Fallskjerner som har forfalt for brukskontroll skal under ingen omstendighet nyttes til praktisk hopping før kontrollen er gjennomført.

207.2.2

INTERVALLER

Elevutstyr skal underkastes brukskontroll

- 3 måneder etter siste hovedkontroll
- Når det er ønskelig av ansvarlig pakker, materiellforvalter eller eier.

Tandemutstyr skal underkastes brukskontroll

- For hvert 50.hopp, alternativt etter 3 måneder avhengig av hva som kommer først. Kontrollen som går på antall hopp kan gjøres på +/- 5 hopp for å kunne tilpasses aktiviteten. Det skal føres brukskontrolllogg som skal oppbevares hos HI og medtas på tandemseminarer.

Privat utstyr skal underkastes brukskontroll

- Når det er ønskelig av ansvarlig pakker, eier.

207.2.3

KONTROLLRESULTAT

Skjerm som underkastes brukskontroll kan bli:

- Godkjent
- Henvist til hovedkontroll/reparasjon/utskifting av bestemte komponenter, jfr pkt 207.1.3 med underpunkter.

208

BESTEMMELSER SOM SKAL FLYTTES TIL MATERIELLHÅNDBOKEN

208.1

MERKING

208.1.1

GENERELT

Hovedskjermer skal være merket med produsentens navn, produktnavn, modellnummer, serienummer og produksjonsdato. Reserveskjermer og seletøy/pakksekk skal i tillegg være merket med produsentlandets offentlige godkjenningsnorm, f eks TSO-C23, category C eller D. Merkingen for seletøy/pakksekk skal være tilgjengelig i pakket tilstand.

208.1.2

SPESIELT FOR FELLESEID KLUBBUTSTYR

Seletøy/pakksekk skal være merket med klubbens navn og som et minimum slik at størrelse på hoved- og reserveskjerm kan forstås. Merkingen skal være synlig når skjermene er pakket.

Felleseid fallskjermsett godkjent for tandemhopping fritas for krav om merking av størrelse på hoved- og reserveskjerm.

208.2

KASSASJON AV FALLSKJERMER

208.2.1

RETTIGHETER

Kassasjon av fallskjerner foretas av Materiellkontrollør som er sertifisert for pakking av aktuell type skjerm. Kassasjon skjer etter kontroll pga skader, slitasje eller foreldelse. Kassasjon kan også skje etter ønske fra eier eller klubb.

208.2.2 UTFASING

Fallskjerner av organiske stoffer (bomull, silke) eller hvor silketråd (bomullstråd) er nyttet for søm, er forbudt.

208.2.3 KASSASJONGRUNNLAG

208.2.3.1 KASSASJON AV FALLSKJERMER

Nylonfallskjerner kasseres på grunnlag av kontrollresultater, dog skal reservefallskjerner tas ut av bruk og kasseres senest 20 år etter produksjonsdato.

208.2.3.2 FALLSKJERMER SOM HAR VÆRT I KONTAKT MED SJØVANN (SALTVANN)

Komponenter som har vært i kontakt med sjøvann (saltvann), i mer enn 48 timer, eller som ikke har blitt skyllet tilfredsstillende innen 24 timer etter berging, skal kasseres.

208.2.4 ANVENDELSE AV KASSET MATERIELL

Kryss skal males diagonalt over pakksekken, og over skjermens serienummer. Bruk kontrastfarget maling.

Kasserte fallskjerner (øvingsmateriell) skal lagres separat fra luftdyktig utstyr.

208.3 SELETØY/PAKKSEKK

Seletøy/pakksekk består av seletøy integrert med pakksekker for hovedskjerm og reserveskjerm, felles hovedkontrollkort for hele fallskjermsettet, og eventuelt hovedhåndtak.

Reserveskjermens løftestropper skal være integrert i seletøyet.

Seletøyet skal ha 3-rings kalottfrigjøringsystem for hovedskjermens løftestropper.

208.3.1 PAKKSEKK

Reserveskjermens pakksekk lukkes og åpnes ved hjelp av låseløkker, utløserhåndtak og kabel med pinne(r). Til lukking og åpning av hovedskjermens pakksekk kan utløserline med pinne eller pinne montert på throw-out pilots bånd benyttes i stedet for utløserhåndtak.

208.4 HOVEDSKJERMEN

Hovedskjermen er en vingfallskjerm, konstruert og produsert spesielt for idrettslige formål, som utløses manuelt.

Kategoriinndeling er som beskrevet i Del 300.

Hovedskjermen består av kalott med bæreliner, åpningsbrems og links.

Hovedskjerm skal være forsynt med bag eller annen godkjent anordning som sikrer at bærelinene er strukket før kalotten åpner seg. Pilotskjermen skal være godkjent av seletøyprodusenten, og festes til skjermen ved hjelp av pilotbåndet. Type bånd, lengde og festemetode er beskrevet i Materiellhåndboken.

208.5 RESERVEKJERMEN

Reserveskjermen er en rund kalott eller vingfallskjerm. Kun skjerm som er produsert for anvendelse som nødskjerm (low speed type parachute) kan godkjennes. Runde kalotters synkehastighet skal ikke overskride 7,5 m/sek ved en belastning på 75 kg vekt.

Kategoriinndeling er som beskrevet i Del 300.

Reserveskjermen består av pilotskjerm med bånd, innerbag/diaper, kalott med bæreliner og links (sjakler), utløserhåndtak med kabel og pinne(r), samt pakkerlogg.

Pilotskjermen skal være godkjent av seletøyprodusenten, og festes til runde skjermers toppliner ved hjelp av pilotbåndet. Ved vingreserver skal riggprodusentens fribagsystem nyttes. Type bånd, lengde og festemetode er beskrevet i Materiellhåndboken.

Seletøy skal være utstyrt med tilkoplede LOR/RSL line slik det er beskrevet av produsenten eller av annen godkjent type for automatisk aktivering av reserveskjerm ved cut away fra utløst, ikke flyvende hovedskjerm.

Dersom typegodkjent nødåpner vedlikeholdt iht. produsentens krav er montert og i bruk på reserveskjermen kan LOR/RSL-line demonteres.

208.6 AUTOMATISKE ÅPNERE

Hovedskjerm og reserveskjerm kan utstyres med automatisk åpner. Åpnere skal typegodkjennes av Sikkerhets- og utdanningskomiteen. **Fra 1. april 2010 er det obligatorisk med bruk av nødåpner ved hopping i Norge. HI kan gi dispensasjon fra dette ved særskilte typer hopping som for eksempel vannhopp mfl. Dette skal ikke være av generell- og ubegrenset karakter. Det skal være dokumentert.**

208.6.1 NØDÅPNER ELEV FALLSKJERMSETT

Elevfallskjermsett skal alltid være utstyrt med nødåpner på reserveskjermen. Nødåpneren skal være godkjent for utdanning.

208.6.2 NØDÅPNER TANDEM FALLSKJERMSETT

Tandemfallskjermsett skal alltid være utstyrt med nødåpner på reserveskjermen. Nødåpneren skal være godkjent for tandemhopping

209 ANNET FALLSKJERM MATERIELL - FLYTTES TIL MATERIELLHÅNDBOKEN

209.1 UTLØSERLINE

Linen skal ha en bruddstyrke på minst 1000 kg, og være 3,90 m lang om ikke annet er bestemt av produsenten eller blir fastsatt for bruk i forbindelse med bestemt flytype. Utløserlinen skal ha godkjent type ankerkrok med sikringspinne. Utløserlinen skal ha krum pinne, eller annen godkjent anordning for låsing av pakksekk. Ved utsprang fra stag skal utløserlinen være innsydd til halv bredde for å redusere vindfang.

209.2 INSTRUMENTER

Et instrumentsett består normalt av visuell høydemåler, og evt. akustisk i tillegg.

210 VEDLIKEHOLD AV FALLSKJERMER - FLYTTES TIL MATERIELLHÅNDBOKEN

210.1 RENGJØRING

210.1.1 GENERELT

Rengjøring av fallskjerner skal begrenses mest mulig og må bare utføres når det er nødvendig for å hindre feilåpning eller forringelse. Når rengjøring er nødvendig, må den utføres manuelt ved utrusting og/eller børsting eller punktrensing. Rengjøringen begrenses til det tilsølte område.

210.1.2 RENSING

Når børsting eller utrusting ikke fører frem, må fallskjermen punktrensas, dvs rensingen begrenses til det tilsølte området. Dette må gjøres noe forskjellig for de forskjellige fallskjermtypene, avhengig av hvilket stoff de er laget av og hvilken del av fallskjermen som må renses.

210.1.2.1 RENSING AV BOMULL

Bomullskomponenter punktrensas ved kraftig børsting med halvstiv børste eller ren klut, som er fuktet med et tørrensende oppløsningsmiddel (f eks Inhibisol, eller tilsvarende etter anbefaling og godkjenning av Sikkerhets- og utdanningskomiteen). Det rensede område skylles deretter med oppløsningsmidlet. Man skal forsikre seg om at oppløsningsmidlet IKKE kan skade stoffet.

210.1.2.2 RENSING AV NYLON

Nylonkomponenter punktrensas som bomullskomponentene eller med en oppløsning av varmt vann og et syntetisk rensmiddel. Oppløsningen lages ved løse opp 30-100 gram av en nøytral syntetisk oppløsningsvæske (oppvaskmiddel) i ca 4 liter varmt vann (inntil 40 grader C). Komponentene må IKKE vrís.

210.1.3 **UTSKYLING AV SALTVANN**

Fallskjerm som har vært utsatt for saltvann må snarest rengjøres for å sikre seg at alle etsende saltpartikler blir fjernet. Rengjøring skjer ved utskylning i rikelig mengde ferskvann. Utskylningen må være fullstendig og under kontroll av pakker. Kalott skal ikke vris under eller etter skyllingen. Tørkingen skal vies særlig oppmerksomhet.

210.2 **TØRKING**

210.2.1 Fallskjermmateriell skal i minst mulig grad utsettes for direkte sollys. Tørking av våte fallskjermer skal helst skje i særskilte tårn. Temperaturen skal ikke overskride 40 grader C. Skjermen må ikke komme nær varmekilden. Sterk varmepåvirkning vil kunne ødelegge skjermen eller forårsake klebing. Tørkerommet må være godt gjennomluftet.

210.2.2 Fallskjermen bør henge mest mulig fritt for å sikre tørking av alle komponenter. Når høyden under taket er liten, kan bærelinene flettes slik at også selen, som er den del av skjermen som normalt tørker senest, kommer opp fra gulvet. Det er praktisk om gulvet har rustfri metallrist med rom under. Dette bidrar til luftsirkulasjon samtidig som fremmedlegemer faller vekk. Varmeelement plasseres gjerne under gulvet sammen med vifter. Om man ikke har disse muligheter, bør seletøyet legges på en krakk, slik at også dette utsettes for luftsirkulasjon.

210.2.3 Gjennomvåte pakksekker og seletøy tørker meget sent, og må henges til tork snarest mulig etter bruk, for å motvirke mugg etc. Metalldelene og steder hvor stroppene er sydd sammen i flere lag, må vies spesiell kontroll før selen tas ned fra tørking. For enkelte fallskjermtypen er det nødvendig å sette metallet inn med syrefritt fett for å motvirke rust. Rust på metalldelene avsettes på de øvrige komponenter og spiser opp stoffet.

210.2.4 Gjennomvåte skjerner skal henges til tork i minst 48 timer, lett fuktige skjerner trenger kortere tid, men fallskjermer må alltid være tørre før lagring. Tiden bestemmes forøvrig av skjermens forskjellige komponenter. Relativ fuktighet i tørkerommet skal ikke overskride 60% når skjermen tas ned.

211 **LAGRING - FLYTTES TIL MATERIELLHÅNDBOKEN**

Lagerrom for oppbevaring av felleseid klubbstyr skal være godkjent av Materiellkontrollør.

Mer enn to skjerner skal ikke lagres oppå hverandre.

Lagerrommet må være tørt, relativ fuktighet ikke over 60%. Temperaturen bør være 15-20 grader C. Rommet bør være utstyrt med temperatur- og fuktighetsmåler. Lagerrommet skal være rent. Olje, fett, såpe, bensin, maling, lakk, kjemikalier, skadedyr må ikke forekomme i rommet.

Fallskjermer skal i sin helhet lagres slik at de ikke blir utsatt for direkte sol, også UV-lys fra lysstoffrør vil svekke nylonstoffer.

212 **TRANSPORT - FLYTTES TIL MATERIELLHÅNDBOKEN**

Transport av felleseid klubbustyr skal overvåkes av pakker.

Fallskjermer må ikke transporteres sammen med kjemikalier eller annet som kan skade materialet. Skjermer må heller ikke transporteres slik at de kan tilsøles.

Ved bruk av offentlige transportmidler må det holdes kontroll med utstyret, slik at ikke uvedkommende med hensikt eller uaktsomt kan komme til å påføre utstyret skade eller påvirke funksjonsdyktigheten.

Utstyret skal derfor emballeres før transporten i egnede sekker, kasser eller kartonger, med utvendig merking som angir innholdet.

213 **GODKJENNING/VEDLIKEHOLD AV ANNET MATERIELL - FLYTTES TIL MATERIELLHÅNDBOKEN**

213.1 **HØYDEMÅLERE**

Eier er ansvarlig for at høydemålere (visuelle og evt. akustiske) er i orden og kalibrert før bruk.

213.2 **FLYTEVEST**

Flytevester skal være godkjent av Materiellkontrollør. Godkjenning skal skje iht følgende:

- Vesten kan være oppblåsbar eller av fast materiale.
- Vesten skal under ingen omstendighet kunne være til fare for hopperen eller til hinder for utløsning av fallskjermen eller frigjøring fra seletøyet.
- Vesten skal ha en oppdrift på minimum 50 Newton.
- Oppblåsbare vester uten trykkpatron kan godkjennes hvis ventil for innblåsing av luft vurderes å være lett tilgjengelig under bruk.
- Oppblåsbare vester med trykkpatron kan godkjennes hvis aktiveringsmekanisme vurderes å være lett tilgjengelig under bruk.
- Flytevester som er spesielt ømfintlige for slitasje kan anvendes når de er utstyrt med overtrekk.

Felleseide flytevester skal underkastes kontroll av Materiellkontrollør når det anses nødvendig, dog minst en gang årlig.

213.3 **NØDÅPNERE**

Nøddåpnere skal underkastes periodisk kontroll/overhaling av produsent eller annet autorisert verksted iht. krav gitt av produsent eller SU.